

Handlingsplan för mobbningsförebyggande arbete och ingripande vid mobbning

Reviderad i föreståndargruppen 13.3 2019

Innehåll.

Inledning.....	2
Vad är mobbning?	2
Hur förebygger vi mobbning?	3
Hur upptäcker vi mobbning?.....	3
Hur hanterar vi mobbning?	3
Uppdatering	4
Bilagor.....	4
Observationsunderlag	5
Dokumentation vid ingripande vid mobbning	6
Diskussionsunderlag för personal	7
Intervjuformulär till barn.....	8
Kontaktbarometer för barngrupp	9
Kontaktbarometer personal-barn	10

Inledning

Mobbning påverkar barnets utveckling och uppväxt på ett genomgripande sätt. Personalen behöver vara medvetna om sina egna normer och attityder samt om sitt eget förhållningssätt till varje barn. De vuxna på daghemmet ska alltid på ett pedagogiskt, omtänksamt och empatiskt sätt ingripa i mobbningsituationer samt aktivt arbeta för att varje barn ska vara en uppskattad medlem i gruppen och att inget barn lämnas utanför. Personalen värnar om ett gott samarbete med vårdnadshavarna. Barn behöver vuxnas närvaro, stöd och vägledning för att utvecklas, känna sig trygga och lära sig sociala färdigheter. Barn och vuxna ska ta hänsyn till varandra och alla ska behandlas med respekt.

Det är viktigt att personalen diskuterar frågor kring mobbning för att uppnå samsyn kring vad mobbning är och hur vi handlar i dessa frågor.

I denna handlingsplan beskrivs vad mobbning är, hur mobbning förebyggs, upptäcks och hur vi hanterar mobbning.

Vad är mobbning?

Det är viktigt att skilja mellan konflikt och mobbning. När det gäller mobbning är det frågan om en maktobalans där offret har svårt att försvara sig medan parterna i en konflikt är på samma nivå.

Redan småbarn är medvetna om gruppdynamiken i barngruppen. Barnen vet vem som bestämmer i gruppen, vem som är utan vänner, vem som har sönder leksaker, förstör i leken och mobbar andra, vems sällskap man söker sig till och vem man helst vill leka med.

Psykisk mobbning

Utesluta, göra miner och grimaser, hota, manipulera, prata bakom ryggen, härma, nedvärdera, ignorera m.m.

Fysisk mobbning

Slå, sparka, knuffa, göra krokben, riva i kläder, nypa, visa med kroppsspråket m.m.

Verbal mobbning

Reta, håna, säga fula saker, kalla vid öknamn, viska, låta bli att prata med eller svara när någon tilltalar en, kommentera kläder, hår m.m.

Förutom dessa ovannämnda finns det även *reaktiv mobbning*, d.v.s. att ett barn eller en barngrupp medvetet provocerar andra att fysiskt attackera dem.

Enstaka handlingar är inte mobbning men kan leda till att ett barn känner sig hotat och därför är det viktigt att också ingripa i enstaka negativa handlingar.

Hur förebygger vi mobbning?

De vuxna bör vara lyhörda, observanta och närvarande pedagoger. Alla i personalen ska vara involverade i det mobbningsförebyggande arbetet. Ingen mobbning tolereras.

Personalen

- skapar en trygg miljö där alla känner sig sedda och hörda
- arbetar aktivt med värdegrundsfrågor
- arbetar kontinuerligt för ett hälsosamt arbetsklimat bland vuxna där alla bemöter varandra med respekt

Tillsammans med barnen

- Vi stärker barnen i deras självkänsla genom att t.ex. arbeta med socialt och emotionellt lärande via bilder, diskussioner, sagor om vänskap och utanförskap m.m.
- Vi jobbar med kontaktskapande lekar för att lära känna varandra på ett djupare plan

Det är viktigt att påpeka för vårdnadshavare att de alltid ska ta kontakt vid funderingar kring mobbning eller misstänker att deras barn är utsatt för mobbning eller mobbar andra barn. Personalen är öppen och lyhörd för vad vårdnadshavare berättar. Ett förtroendefullt och öppet samarbete är viktigt. Då kan man lättare diskutera eventuella problem redan i ett tidigt skede.

Hur upptäcker vi mobbning?

Några kännetecken för att upptäcka mobbning hos barn kan vara:

- Ändrat beteende
- Vill inte längre gå till daghemmet
- Ofta ensam, pratar inte om vänner
- Ledsen, tyst, tillbakadragen, rädd, humörsvängningar, sömnproblem, aptitlöshet
- Barnens saker försvinner eller förstörs
- Psykosomatiska symptom (som tex. illamående, huvudvärk, ont i magen)

Hur hanterar vi mobbning?

Personalen visar klart och tydligt att barnets beteende inte är acceptabelt när de retar eller kränker ett annat barn. Vid minsta misstanke om mobbning vidtas åtgärder. Föreståndaren och den övriga personalen informeras om situationen. Den berörda avdelningen tar ansvar för att åtgärder vidtas och diskuterar med berörda vårdnadshavare. Händelser och samtal dokumenteras noggrant. Se bilaga. Uppföljningssamtal sker med berörda. Alla dokument förvaras konfidentiellt. Personalen fortsätter att observera och dokumentera. Vi lägger stor vikt vid att stärka självkänslan såväl hos mobbningsoffret som hos mobbaren. Vid behov kontaktas skol- och barnomsorgspsykolog.

Förslag på hur man kan bemöta barn som betar sig utåtagerande enligt Folkman (1998) i Stoor-Grenner och Kirves (2010, 30-31).

Förhållningssätt då barnen angriper andra barn:

- Stoppa, avled och ingrip i situationen
- Ha tydliga och förnuftiga konsekvenser som är lätta att förstå
- Använd dig av olika metoder, t.ex. rollspel, sociala berättelser
- Sätt dig in i barnets perspektiv, även när det handlat fel
- Klargör skillnaden mellan känsla och handling
- Hjälプ barnet förstå och gottgöra handlingar som varit negativa

Uppdatering

Handlingsplanen ska årligen gås igenom i föreståndargruppen och vid behov uppdateras i samband med uppdatering av säkerhetsplanen. Personalen ska kontinuerligt reflektera kring det mobbningsförebyggande arbetet vid planering av verksamheten. Det är viktigt att personalen upplever att de har kunskap och verktyg att handla i arbetet mot mobbning.

Planen finns på stadens hemsida och på Unikum.

Bilagor

- Observationsunderlag
- Dokumentation vid ingripande vid mobbning
- Diskussionsunderlag för personal
- Intervjuformulär till barn
- Kontaktbarometer för barngrupp
- Kontaktbarometer personal - barn

Observationsunderlag

Observation vid mobbningsituation

Barnets/barnens namn:	
Datum:	
Dokumentationen uppgjord av:	
Vem/vilka observerade situationen?	
Beskriv kort hela situationen: var, när och vem?	
Vad hände innan?	
Vad gjorde barnen?	
Vad hände efteråt?	
Övriga kommentarer:	

Dokumentation och åtgärdsplan

Dokumentation och åtgärdsplan

Barnets namn:	
Datum:	
Dokumentationen uppgjord av:	
Tillsammans med:	
Närvarande vid diskussionen:	
Vad har hänt? Ev. orsak?	
Åtgärd:	
Vem ansvarar för åtgärderna?	
Uppföljning:	

Diskussionsunderlag för personal

Diskussionsunderlag för personal

Samtalsfrågor:

1. Vad gör vi för att skapa ett positivt klimat i gruppen så att alla känner sig trygga?
2. Hur kan man vända en otrygg grupp så att det blir en mer positiv atmosfär? Ge exempel.
3. Hur påverkar jag som vuxen min grupp? Hur präglar jag gruppen? Vilken roll spelar jag i gruppen?
4. Ge exempel på olika sätt att lösa konflikter.
5. Finns det utsatta/dolda miljöer?
6. När kan mobbning ske, tidpunkt/situation?
7. Finns det barn som inte leker? Vem? Vad gör de istället?
8. Finns det barn som undviker vissa barn eller vissa rum? Vilka? Varför?

Länk till Husmodellen – ett praktiskt verktyg för att upptäcka och förebygga diskriminering och trakasserier i förskolan och skolan: <http://www.do.se/globalassets/stodmaterial/stod-skrift-husmodellen2.pdf>

Intervjuformulär till barn

Intervjuformulär till barn

Namn: _____ Ålder: _____

Datum: _____

Intervjun gjordes av: _____

				Kommentarer/ Berätta mer!
Hur känner du dig när du kommer till daghemmet?				
Hur känns det när du träffar de andra barnen?				
Hur känns det när du träffar personalen?				
Hur känns det när du äter mat på daghemmet?				
Hur känns det när du ska gå ut/ är ute på gården?				
Hur känns det när du leker?				

Kontaktbarometer för barngrupp

Kontaktbarometer för barngrupp

Varje cirkel representerar ett barn

Dra en eller flera pilar mellan de barn som ofta leker med varandra.

Är det barn som väljer varandra skall pilarna vara dubbelriktad

Det kan finnas barn som har pilar till alla barn men aldrig väljs av andra, markera det då.

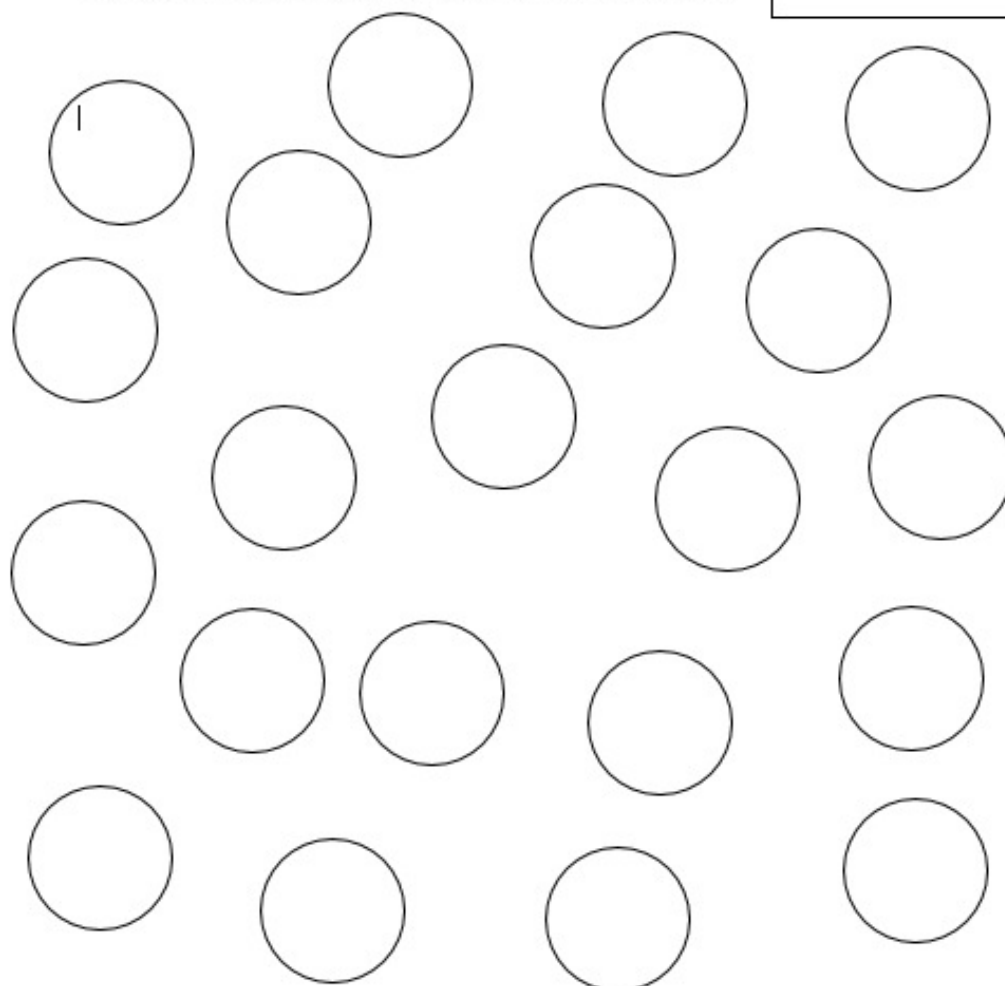
Analysera resultatet

Vilket/vilka barn behöver ökat stöd för att kunna känna sig delaktig?

Avdelning:

Datum:

Personal:

Mariehamns stad
Pb 5
AX-22101 MARIEHAMN

Telefon
+358 (0)18 5310

E-post
info@mariehamn.ax
formamn.efternamn@mariehamn.ax

Internet
www.mariehamn.ax

Kontaktbarometer personal-barn

Kontaktbarometer personal-barn

Avdelning: _____ Datum: _____

- (X) = Positiv relation, bra och trygg kontakt
- (O) = Ett barn som bara finns där, ingen relation till dig
- (-) = Ofta tillsägelse, negativ kontakt
- Fyll i var och hur er relation ser ut till varje barn just nu. Jämför och analyserar resultatet.
- Finns det barn som fler av er har negativ kontakt eller ingen relation med?
- Gör en plan på hur ni skall förändra barnens situation

	Barnets namn	Personal 1	Personal 2	Personal 3	Personal 4
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					

